

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 32P/109/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6412204420
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Steinsdorferová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2013:6412204420.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, v konaní pred sudcom Mgr. Ingrid Steinsdorferovou, v právnej veci starostlivosti o malol. N. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici, dieťa matky R.. Y. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z. Z., G. XX, zast. JUDr. Danielou Bacíkovou, advokátkou so sídlom Banská Bystrica, Skuteckého 12 a otca R.. V. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom Ž.R. I. K., V. XX, zast. JUDr. Pavlom Boroňom, advokátom so sídlom Banská Bystrica, Tulská 22, o zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, takto

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a .**

Súd **m e n í** rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 10P/363/2009-92 zo dňa 30. 03. 2011 vo výroku VIII. tak, že maloletej N. W., nar. XX. XX. XXXX a jej rodičom **u k l a d á** povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici.

Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Otec maloletej návrhom podaným dňa 30. 03. 2012 doplneným dňa 13. 05. 2013 sa domáhal zverenia maloletej do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov a to tak, že: „s výnimkou nižšie upravených vianočných, novoročných a veľkonočných sviatkov, jarných a letných prázdnin bude matka zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú každý párny týždeň od piatku nepretržite do piatku nasledujúceho týždňa a otec bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú každý nepárny týždeň od piatku nepretržite do piatku nasledujúceho týždňa, s tým, že matka sa zaväzuje v piatok, v ktorý začína osobná starostlivosť otca, zabezpečiť ráno dovoz maloletej dcéry do školy, a otec je povinný po skončení školy maloletú vyzdvihnúť v škole, resp. v školskom klube detí, a že otec sa zaväzuje v piatok, v ktorý začína osobná starostlivosť matky zabezpečiť ráno dovoz maloletej dcéry do školy, a matka je povinná po skončení školy maloletú vyzdvihnúť v škole, resp. v školskom klube detí. V prípade, ak piatok pripadne na deň, v ktorý nie je škola alebo maloletá školu z iného dôvodu nenavštívi, prebehne odovzdanie a prevzatie maloletej medzi rodičmi pred bytom matky o 16.00 hod. Skutočnosť, že maloletá školu nenavštívi, a že odovzdanie maloletej prebehne pred bytom matky, je odovzdávajúci rodič povinný oznámiť preberajúcemu rodičovi čas vopred. Počas jarných prázdnin: každý nepárny rok od soboty 9.00 hod. pred jarnými prázdninami do nasledujúcej soboty do 19.00 hod.: počas veľkonočných sviatkov v každý nepárny kalendárny rok od zeleného štvrtka od 9.00 hod. do posledného dňa veľkonočných prázdnin do 19.00 hod.: počas letných prázdnin: každý párny rok od 1. júla o 9.00 hod. do 15. júla do 19.00 hod. a od 31. júla od 19.00 hod. do 15. augusta do 19.00 hod., každý nepárny rok od 15. júla od

19.00 hod. do 31. júla do 19.00 hod. a od 15. augusta od 19.00 hod. do 31. augusta do 19.00 hod.: počas vianočných a novoročných sviatkov: každý páry kalendárny rok od 23. decembra od 19.00 hod. do 25. decembra do 9.00 hod. a od 31. decembra od 19.00 hod. do 6. januára do 19.00 hod. a každý nepárny rok od 25. decembra od 9.00 hod. do 31. decembra do 9.00 hod., bude zabezpečovať osobnú starostlivosť matka s tým, že odovzdanie a prevzatie maloletej prebehne pred bytom matky. Počas jarných prázdnin: každý páry rok od soboty od 9.00 hod. pred jarnými prázdninami do nasledujúcej soboty do 19.00 hod. Počas veľkonočných sviatkov každý páry kalendárny rok od zeleného štvrtka od 9.00 hod. do posledného dňa veľkonočných prázdnin do 19.00 hod.: Počas letných prázdnin: každý nepárny rok od 1. júla od 9.00 hod. do 15. júla do 19.00 hod. a od 31. júla od 19.00 hod. do 15. augusta do 19.00 hod. do 31. augusta do 19.00 hod.: Počas vianočných a novoročných sviatkov: každý nepárny kalendárny rok od 23. decembra od 19.00 hod. do 25. decembra do 9.00 hod. a od 31. decembra od 9.00 hod. do 6. januára do 19.00 hod. a každý páry rok od 25. decembra od 9.00 hod. do 31. decembra do 19.00 hod. bude zabezpečovať osobnú starostlivosť otec, s tým, že odovzdanie a prevzatie maloletej prebehne pred bytom matky. Rodič, ktorý odovzdáva maloletú druhému rodičovi na výkon jeho osobnej starostlivosti, je povinný maloletú riadne pripraviť a druhého rodiča informovať o podstatných veciach týkajúcich sa maloletej. Obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloletú zastupovať a spravovať jej majetok. Otec sa zaväzuje prispievať na výživu maloletej N. W. výživným vo výške 80 Eur mesačne, vždy do 16. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.“ Svoj návrh odôvodnil tým, že od posledného rozhodnutia vo veci sa podstatne zmenili okolnosti z ktorých vychádzal súd pri stanovení rozsahu styku s maloletou z dôvodov: 1/ v marci alebo apríli 2012 matka bez súhlasu a jeho vedomia formálne zmenila maloletej trvalý pobyt zo Ž.R. I. K. do Z. Z., 2/ v auguste 2012 sa matka spolu s maloletou bez jeho súhlasu presťahovala do bytu svojho priateľa v Banskej Bystrici (čo bolo cca po ich ročnej známosti), 3/ matka bez jeho súhlasu a vedomia odhlásila maloletú zo školy v Ž. I. K. a prihlásila ju do ZŠ v Z. Z., 4/ matka nerešpektuje právo maloletej na zachovanie jej vzťahu k obidvom rodičom tým, že bráni v styku a zasahuje do jeho práv na výchovu maloletej, 5/ matka vytvára tlak na maloletú aby ho odmietala, programovo maloletú manipuluje, lživá a účelovo ho očierňuje pred maloletou, ako aj pred štátnymi orgánmi. Matka uvedeným konaním hrubým spôsobom zasiahla do výchovného prostredia maloletej tým, že jej zmenila pobyt, školu, odlúčila ju od rodiny v Ž. I. K. a zmenila celkovo výchovné prostredie, v ktorom maloletá vyrastala a to bez jeho vedomia. Maloletá teraz býva s novým priateľom matky, ku ktorému sa matka presťahovala po zhruba ročnej známosti, pričom podľa jeho informácií ide už o tretieho partnera matky maloletej, čo nevypovedá o stabilite jej vzťahov. Matka mu opakovane, svojvoľne a zámerne zmarila styk s maloletou v období od 01. 12. 2012 do 02. 12. 2012, 09. 02. 2013 do 10. 02. 2013, 20. 04. 2013 do 21. 04. 2013 a počas 09. 03. 2013. Od decembra 2012 mu tak matka opakovane 3× a bezdôvodne zmarila styk s maloletou a raz sa o to pokúsila, avšak následne mu maloletú odovzdala. V poslednom období podstatne (takmer o polovicu) mu svojvoľne znížila možnosť stretávať sa s maloletou. Posledné zmarenie jeho styku s maloletou bolo závažnejšie, pretože zo spôsobu ako k nemu došlo jasne vyplýva, že matka vyvíja nátlak na maloletú, aby odmietala sa s ním stretávať. Matka sa snaží vytvárať dojem, že maloletá ho odmieta, čo nie je pravda. Jeho vzťah s maloletou je veľmi harmonický a maloletá ho prežíva vždy s radosťou, čo matke prekáža a karhá ju za to. Posledný scenár je preto snaha matky presvedčiť všetkých, že to tak nie je a núti dcéru, aby odmietla s ním ísť. Párkrát sa matka maloletej vyjadrila, že „pokiaľ N. nebude chcieť s tebou byť, môžeš sa aj na lego pokrájať a nemôžeš nič“. Je preto zrejmé, že nejde o skutočnú vôľu maloletej, ale že maloletá prezentuje navonok vôľu matky, ktorá práve v tomto spôsobe vidí príležitosť „vyhrať“ nad ním svojim nezmyselným „súbojom o dieťa“. Vo svojom návrhu otec zároveň poukázal na psychologické štúdie, komentáre k zákonu o rodine, rozhodnutie ústavného súdu ČR.

Matka vo svojom písomnom vyjadrení doručenom dňa 01. 10. 2013 a 02. 10. 2013 žiadala návrh otca ako nedôvodný zamietnuť. Svoje stanovisko odôvodnila tým, že striedavá starostlivosť obidvoch rodičov vyžaduje vysokú mieru tolerancie a komunikácie zo strany obidvoch rodičov a predpokladá kultúrnu komunikáciu medzi rodičmi, vzájomný rešpekt a toleranciu, ktorá zo strany otca neexistuje. V r. 2008 podala návrh na rozvod manželstva z dôvodu domáceho násillia a hlbokého citového odcudzenia sa, čo sa ani po 4 rokoch odlúčenia nezmenilo, naopak stále sa stupňuje. Nevraživosť otca voči jej osobe pretrváva, čo má negatívny vplyv na citový a psychický vývoj maloletej. Už v predchádzajúcich konaniach v znaleckých posudkoch znalci zhodnotili, že otec ju ako ženu, matku nerešpektuje. Poprela tvrdenia otca, že by mu zmarila styk s maloletou. Maloletá v období 9 mesiacov pred októbrom 2012 sa s otcom nestretla iba 1 deň. Dňa 28. 01. 2012 maloletá ušla pred otcom do vchodu na 3. poschodie, kde usedavo plakala na celý vchod, triasla sa na celom tele a bála sa vyjsť von pred vchod, o čom

upovedomila príslušné OOPZ, ako aj ÚPSVaR v Žiari nad Hronom a podala trestné oznámenie. Stresy a psychické problémy maloletej otec sa snaží prezentovať otočené naopak. Maloletá sa sťažovala na neustále obťažovanie zo strany otca spočívajúce v tom, že otec ju sleduje a po každom použití WC ju následne sprchuje, utiera jej pohlavné orgány a konečník, čo podľa jej názoru a všeobecne platných etických noriem nie je normálne v prípade 7 ročného dieťaťa. Otec jej zakázal navštevovať psychologické, psychiatrické vyšetrenia, lebo sa obával, že by ho odborníci z oblasti psychológie a psychiatrie vyšetrili. Okresným súdom v Žiari nad Hronom im bola uložená povinnosť zúčastňovať sa pravidelných psychologických stretnutí, na ktoré otec ani na výzvy nereflektoval, prišiel len na 1 sedenie, kde jej vulgárne nadával, chcel si všetko nahrávať na diktafón, s čím nesúhlasila, lebo sa obávala toho, že nahrávku upraví ako to bude vyhovovať jeho potrebám. Otec v minulosti napádal pracovníčku ÚPSVaR v Žiari nad Hronom a preto im bola pridelená nová pracovníčka ÚPSVaR vo Zvolene, ku ktorej na sedenia opakovane nechodil s odôvodnením, že je pracovne vyťažovaný. Otec jej v minulosti doručil návrh rodičovskej dohody, podľa ktorej „každý z rodičov je oprávnený dať dieťa do starostlivosti starých rodičov na dlhšie ako 5 dní len v prípade, ak sa na tom s druhým rodičom dohodol. Žiadny z rodičov sa nebude pokúšať navštevovať maloletú v čase, keď je v starostlivosti druhého rodiča, pokiaľ sa nedohodnú“. Pokiaľ je maloletá v starostlivosti otca, ten jej nepodáva žiadne informácie o maloletej. Počas letných prázdnin ju odmietol informovať ohľadom maloletej, napísal jej dňa 17. 07. 2012 SMS s textom „že nech sa ho neopovážim obťažovať telefonátmi“. Odmietol s maloletou navštíviť všetky odborné vyšetrenia v čase, ktoré mala maloletá naplánované v lete a bola v jeho opatere. Počas kontaktu otca s maloletou nemôže maloletej ani zavolať, otec na jej telefonáty nereaguje, ignoruje ich, nahráva si ju, aj pracovníčky ÚPSVaR na mobilný telefón a vyvoláva konfliktné situácie, kde ju prezentuje ako osobnosť, ktorá je hysterická. Otec maloletej sa počas celých rokov neustále a chronicky sťažuje, prakticky na všetko a zamestnáva tým orgány a inštitúcie štátu. Doposiaľ podal na ňu 11 sťažností, ktoré boli zamietnuté.

Kolízny opatrovník v správe zo sociálneho zisťovania datovanej dňa 17. 06. 2013 doporučil súdu vo veci nariadiť znalecké dokazovanie na posúdenie, či zmena výchovného prostredia a zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti je v jej záujme.

Vzhľadom na protichodné tvrdenia súd uložil rodičom v priebehu konania absolvovať poradensko-psychologický proces na Referáte poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR v Banskej Bystrici. Dňa 11. 11. 2013 bola súdu doručená správa z poradensko-psychologického procesu rodičov maloletej datovaná dňom 07. 11. 2013 z ktorej vyplýva, že boli vykonané spoločné a individuálne konzultácie s rodičmi maloletej. Poradensko-psychologický proces bol zameraný na možnosť vytvoriť dohodu ohľadom usporiadania starostlivosti o maloletú. Napriek tvrdeniam obidvoch rodičov o snahe hľadať dohodu, vzájomne silné negatívne postoje vyladenie blokovalo ich schopnosť pripustiť čo len minimálne ústretové kroky. Silné napätie v ich vzťahu je možné považovať za závažný zdroj psychickej traumatizácie maloletej. K otvoreniu cesty k nevyhnutnej elementárnej rodičovskej spolupráci by mohla viesť systematická individuálna práca obidvoch rodičov vyžadujúca psychoterapeutickú pomoc na spracovanie psychických zranení a hnevu kumulovaných v priebehu niekoľkých rokov vedenia ich vzájomnej psychologickéj vojny. Daná situácia sa nejaví priaznivá pre výraznejšie zmeny v súčasnom usporiadaní rodičovskej starostlivosti. Ako možnosť riešenia sa v rámci poradensko-psychologického procesu javilo schodné vytvoriť priestor pre čiastočné rozšírenie kontaktu otca s maloletou, ktoré by bolo naviazané na Banskú Bystricu (a nepredpokladalo by prespávanie maloletej mimo domova). Vzhľadom na značnú intenzitu a dlhé trvanie stresu v rodinných vzťahoch by vhodné riešenie situácie mohlo určiť komplexné posúdenie situácie kompetentným súdnym znalcom erodovaným v odbore klinickej psychológie a v oblasti rodinných vzťahov.

Počas prebiehajúceho poradensko-psychologického procesu otec prostredníctvom svojho právneho zástupcu doložil súdu žiadosti adresované právnej zástupkyňi matky o poskytnutie súčinnosti pri vydaní pasu, oznámenie miesta pobytu maloletej na dovolenke v zahraničí s otcom, žiadosť o poskytnutie súčinnosti pri odovzdaní osobných vecí maloletej na dovolenku s otcom, oznámenie o opätovnom zmarení styku otca s maloletou v deň 21. 09. 2013, úhrade obedov maloletej v školskej jedálni otcom.

Matka prostredníctvom svojej právnej zástupkyne počas poradensko-psychologického procesu doručila súdu vyjadrenie, v ktorom uvádzala, že počas pobytu maloletej u otca jej otec nedovolil, aby s maloletou

telefonovala, umožnil jej to až po dohovore na ÚPSVaR. Počas pobytu maloletej v domácnosti otca ju neinformoval o tom, že maloletá mala úraz. Otec voči nej podal ďalšie trestné oznámenie a nový návrh na realizáciu výkonu rozhodnutia za jej údajné marenie jeho stretávania sa s maloletou, napriek tomu, že začiatkom septembra 2013 mu telefonicky oznámila, že plánuje dovolenku v dňoch od 20. 09. do 22. 09. 2013 aj s maloletou v Tatrách. Následne mu z opatrnosti doporučeným listom, ako aj jeho PZ oznámila, že s maloletou bude vo Vysokých Tatrách a bola pripravená otcovi poskytnúť náhradný termín, o ktorý neprejavil záujem a podal na ňu oznámenie na súd aj políciu.

Otec maloletej po absolvovaní poradensko-psychologického procesu vo svojej výpovedi uviedol, že maloletá pochádza z manželstva, ktoré bolo rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom rozvedené. Maloletá na čas po rozvode bola zverená do osobnej starostlivosti matky s tým, že bol upravený jeho styk s maloletou 1× každý druhý víkend. Maloletá v tom čase mala 3 roky. V rámci rozvodového konania prebiehalo znalecké dokazovanie. Po zmene legislatívy podal na Okresný súd Žiar nad Hronom návrh na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti. V tom čase maloletá mala 7 rokov. Jeho návrh na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti bol zamietnutý, ale zároveň bol zmenený jeho styk s maloletou tak, že bežný styk bol skrátený o 1 hodinu, ale mu bol rozšírený kontakt s maloletou cez prázdniny. Ako rodičom im bola uložená povinnosť zúčastňovať sa poradensko-psychologického procesu na referáte poradensko-psychologických služieb a matke bola uložená povinnosť poskytovať mu informácie. Poradensko-psychologického procesu sa niekoľkokrát individuálne zúčastnil, s matkou boli jedno spoločné stretnutie. Poradensko-psychologický proces prebiehajúci na Referáte poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR v Žiari nad Hronom nespĺnil svoj účel, pretože situácia sa neupravila. Ich komunikácia prostredníctvom psychológa referátu poradensko-psychologických služieb sa taktiež nezmenila. Ich vzťah ako rodičov bol v tom čase poznačený prebiehajúcimi viacerými konaniami týkajúcimi sa maloletej. S maloletou sa zúčastnil psychologického poradenstva v Detskej psychiatrickej poradni v Bratislave a to 3× bez súhlasu matky, o čom ju neinformoval. Dôvodom jeho postupu boli viaceré obvinenia zo strany matky, pričom jedným z nich bolo aj sexuálne obťažovanie maloletej a preto sa dal vyšetriť. Naposledy s maloletou absolvoval kontrolné psychologické vyšetrenie v druhej polovicike r. 2012. Z dôvodu, že mu matka bránila v kontakte s maloletou na Okresnom súde Banská Bystrica prebieha vykonávacie konanie, v ktorom zatiaľ nebolo rozhodnuté. V poslednom období ako začalo prebiehať konanie o zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti na Okresnom súde Banská Bystrica až na jednu výnimku sa jeho styk s maloletou realizuje. Na pokyn súdu s matkou absolvujú poradensko-psychologický proces, ktorý podľa jeho subjektívneho pohľadu nespĺnil účel. Ich komunikácia s matkou pri účasti tretej osoby je relatívne v medziach štandardu. Pri priberaní a odovzdávaní maloletej na jeho styk s maloletou si s matkou neposkytujú informácie. Matku pozdraví, na čo však matka nereflektuje. Pri preberaní maloletej matke neoznamuje kde bude tráviť s maloletou čas, pretože ho vzhľadom na rozsah styku trávi väčšinou vo svojej domácnosti. V prípade, že má s maloletou tráviť dlhšie obdobie ako sú prázdniny, v minulosti matke slovné oznámil, kde bude s maloletou. Počas leta 2013 druhýkrát s maloletou odišiel do zahraničia, čo matke písomne oznámil. Počas tohto pobytu v zahraničí, pokiaľ matka sa dožadovala telefonického kontaktu s maloletou, umožnil jej ho. Vzťah s matkou ako rodičov nepovažuje za dobrý, štandardný. V ich vzťahu zo strany matky mu chýba korektnosť, serióznosť, ľudskosť, bežná ľudská ústretovosť. Matku charakterizoval ako labilnú, náladovú. Maloletú ako milé dieťa, ktoré väčšinu času je len s matkou a prostredie u nej ju formuje. Svoj vzťah s maloletou zhodnotil ako vrúcny. Maloletá ho neodmieta, chce sa s ním stretávať. S maloletou nemá žiadny problém. Pozná súčasnú ZŠ maloletej, kontaktoval sa s triednou učiteľkou a podľa jeho dostupných informácií maloletá dosahuje v škole priemerné výsledky. Pokiaľ je v kontakte s maloletou učí sa s ňou, robia úlohy. V tomto smere mu matka neposkytuje žiadne informácie, preto si našťudoval čo je s maloletou nutné sa učiť. Informácie o zdravotnom stave má v rozsahu aké sa mu podarilo zistiť. Maloletú o podanom návrhu a priebehu konania neinformoval, pretože ju nechcel zaťažovať. Pre výchovu maloletej vo svojej domácnosti má vytvorené vhodné podmienky, maloletá jeho domácnosť pozná. V domácnosti žije so svojimi rodičmi, ku ktorým má maloletá veľmi pozitívny vzťah. Okrem varenia ovláda všetky domáce práce. Od začiatku kalendárneho r. 2013 mu v zmysle súdneho rozhodnutia nie sú poskytované informácie o maloletej. V minulosti zo strany matky dostal 2 emaily. S matkou komunikuje len verbálne, matka s ním neriešila záujmovú činnosť maloletej. Nemá presné informácie o režime maloletej v domácnosti matky. S matkou maloletej nemajú v zásadných veciach žiadnu diskusiu. Voči starostlivosti matky o maloletú mal 2 základné výhrady a to, že maloletá nevyrastá v láskyplnom prostredí a to, že matka maloletú neakceptuje, popudzuje ju proti jeho osobe preto, aby maloletá mala voči nemu vyjadrenia pred štátnymi orgánmi. Na matku podal viacero trestných oznámení, v súvislosti s marením

výkonu súdneho rozhodnutia. V rámci poradensko-psychologického procesu sa dozvedel o absolvovaní psychologického vyšetrenia maloletej a bolo mu doporučené zúčastniť sa ho, čo neakceptoval, pretože nevidel dôvod, aby tretia osoba PhDr. M. bola zaťahovaná do ich vecí. Zároveň otec poukazoval na spôsob zabezpečovania lekárskeho správ ohľadom psychického stavu maloletej matkou v čase, keď maloletá bola hospitalizovaná v nemocnici a matka mala záujem, aby do zdravotného stavu maloletej bola založená správa o tom, v akom psychickom stave je maloletá preto, aby to následne mohla použiť v súdnom konaní. V prípade zverenia maloletej do striedavej osobnej starostlivosti by do času, kým si zabezpečí bývanie v Banskej Bystrici, denne maloletú z miesta svojho trvalého bydliska v Žiari nad Hronom vozil do školy.

PZ otca poukazoval na opakované, zámerné, bezdôvodné bránenie matky v styku s otcom, čo je základná podmienka pre zmenu výchovného prostredia. Otec maloletej je veľmi obmedzený v pôsobení na maloletú, pokiaľ má možnosť stretávať sa s maloletou 1x za 2 týždne. Ani nekomunikácia, ktorá do budúcnosti nie je predpokladom, že by sa zlepšila, nemôže byť dôvodom pre nezverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, pretože maloletá z tohto dôvodu nemôže byť postihnutá a nemať zabezpečenú starostlivosť zo strany obidvoch rodičov. Zároveň žiadal doplniť dokazovanie znaleckým posudkom, konkrétne psychiatrickým vyšetrením matky, otca maloletej.

Matka po absolvovaní poradensko-psychologického procesu vo svojej výpovedi uviedla, že manželstvo s otcom maloletej bolo v r. 2009 rozvedené. Maloletá na čas po rozvode bola zverená do jej starostlivosti, otcovi bolo určené výživné a zároveň bol upravený jeho styk s maloletou. V rámci rozvodového konania prebiehalo znalecké dokazovanie za účelom vyriešenia, ktorému z rodičov má byť maloleté dieťa na čas po rozvode zverené. V apríli 2011 bolo Okresným súdom Žiar nad Hronom rozhodnuté o návrhu otca, ktorý sa domáhal zverenia maloletej do striedavej osobnej starostlivosti. Návrh otca súd zamietol, zároveň rozšíril styk otca s maloletou, uložil im ako rodičom povinnosť absolvovať poradensko-psychologický proces a pri odovzdávaní maloletej otcovi povinnosť poskytovať mu informácie o dôležitých veciach týkajúcich sa maloletej. Poradensko-psychologického procesu sa pravidelne 1x mesačne zúčastňovala v rokoch 2011, 2012 až do jej presťahovania do Z. Z.. S otcom maloletej mali len dve spoločné stretnutia. Otec sa na spoločné stretnutie vždy ospravedlnil. V rámci poradensko-psychologického procesu, ktorý prebiehal v Žiari nad Hronom sa riešila ich vzájomná komunikácia, spôsob zabezpečovania jednotnej výchovy, hygienické čistenie maloletej otcom. Otec pridelenú psychologičku namietal, preto boli posunuté zo Žiaru nad Hronom na Referát poradensko-psychologických služieb do Zvolena, ktorý taktiež v ich vzťahu a komunikácii nič nezmenil, pretože sa ho jednostranne zúčastňovala. Nariadený poradensko-psychologický proces v rámci prebiehajúceho konania realizovaný na Referáte poradensko-psychologických služieb v Banskej Bystrici do určitej miery bol úspešný, pretože boli vydefinované chyby, ktoré s otcom robia pri ich komunikácii, boli stanovené pravidlá, ktoré však s otcom neakceptovali, preto k zmene nedošlo. Ich komunikácia s otcom nie je žiadna. S otcom osobne nekomunikujú, párkrát ho telefonicky, emailom kontaktovala. Myslí si, že im obom chýba vzájomná dôvera. Ich komunikácia je poznačená podozrievavosťou. Informácie o maloletej otcovi v minulosti posielala emailom, naposledy mu volala. S otcom sa bojí komunikovať preto, aby z toho nebol nejaký problém. Pokiaľ otca telefonicky kontaktovala, reagoval podráždené. Ich vzťah je poznačený silnými konfliktami, chýba jej v ňom empatia, ľudské porozumenie, ľudský prístup, pochopenie. V ich vzťahu sa doposiaľ nič nezlepšilo, naopak ich vzťah sa zhoršuje, stupňuje z dôvodov podávania trestných oznámení otcom na jej osobu. Otec maloletej voči nej podal okolo 5 trestných oznámení, väčšinou za marenie výkonu súdneho rozhodnutia a jedno za týranie maloletej. Sama na otca podala 1 trestné oznámenie v súvislosti s hygienickým čistením otca maloletej a to v apríli 2012. Všetky trestné oznámenia pre nedostatok dôkazov boli odmietnuté. Otec sa s maloletou v zmysle súdneho rozhodnutia stretáva okrem prípadov, keď je maloletá chorá. V minulosti dala otcovi maloletú aj chorú, ale otec sa následne na ÚPSVaR Žiar nad Hronom sťažoval, že mu na styk dáva choré dieťa. Pri preberaní, odovzdávaní maloletej sa snažila s otcom komunikovať, otec však komunikáciu odmietol. Otec maloletú 1x nevrátil na čas, vrátil ju 1 deň neskôr. S otcom maloletej majú vždy problém pri výklade súdneho rozhodnutia, pretože otec si ho vždy vyloží po svojom. Podľa vyjadrenia matky maloletá sa otca bojí, ale má ho rada, berie ho ako otca. Vzťahu medzi otcom a maloletou neprispieva hygienické čistenie maloletej otcom, o čom sa prvýkrát dozvedela, keď maloletá mala 3 roky. Maloletá otca odmieta, čo sa prejavuje jej agresivitou, demolovaním zariadenia. 1x maloletá uviedla, že si podreže žily. Vo februári, marci 2013 sa jej odmietavé správanie začalo stupňovať. V rámci nariadeného poradensko-psychologického procesu sa s otcom dohodli, že mu nebude dávať oblečenie, pretože otec oblečenie,

ktoré maloletej poskytne odmieta obliecť. Pre maloletú má otec vlastné oblečenie. Otec pozná školu maloletej, o jej záujmovej činnosti nevie. O režime maloletej sa s otcom nerozprávali, nevie či má maloletá v obidvoch domácnostiach jednotný režim. V októbri, novembri 2012, keď mala maloletá zdravotné problémy kontaktovala otca, ktorý mal negatívnu reakciu. Naposledy keď jej po styku vracal maloletú jej neoznámil, že maloletá je chorá. Maloletú charakterizovala ako citlivú, empatickú, citovo na ňu naviazanú a zároveň introverta. Maloletá má rada zvieratá, ktoré jej pomáhajú zvládať stresy, ktoré z nich dvoch ako rodičov má. Otca charakterizovala ako zodpovedného, ambiciózneho a autoritu. Vo vzťahu rodičov a vzájomnej komunikácii pre maloletú nie sú vzorom. Vo výchove maloletej nie sú jednotní, pretože otec ju neakceptuje ako matku, neberie ňou prezentovaný názor. Maloletá má v súčasnosti problém v škole. Pravdepodobne má poruchu učenia, ktorá jej ešte nebola diagnostikovaná. Myslí si, že práve porucha učenia maloletej súvisí s nesúladom medzi nimi ako rodičmi, stresom maloletej a prípadne náročnosťou učiva. Problémy maloletej v škole začali v tomto šk. roku z dôvodu, že maloletá sa 2 mesiace neučila. Maloletá a musí pravidelne učiť, pretože pokiaľ vynechá dlhšiu dobu v učení, má problém s učivom. Otec sa s maloletou neučí, nepýta sa jej čo maloletá preberá, čo má s ňou prejsť. V októbri 2013 otcovi odovzdala učebnicu opakovacích úloh, ktorú jej nevrátil. V zmysle poučenia na referáte poradensko-psychologických služieb otcovi maloletú odovzdáva aj s potrebnými školskými vecami, otec však s maloletou ani 1× neurobil úlohu. Má záujem otcovi vysvetliť školské povinnosti maloletej, úlohy, ale bojí sa jeho reakcie. Maloletá sa z domácnosti otca vracia vnútorne emočne rozbitá. Stáva sa, že po príchode od otca demoluje zariadenie, čo sa v októbri 2013 stalo asi 4×, z toho 2× po kontakte s otcom. Podľa vyjadrenia matky, problém u maloletej nastal potom ako otec jej prezentoval svoj návrh na zverenie do striedavej osobnej starostlivosti a to, že ju bude do školy vozit'. Maloletá po príchode z domácnosti otca sa 3× odmietala umývať z dôvodu, že ju otec hygienicky čistí. Matka potvrdila, že otec má vytvorené podmienky pre výchovu maloletej, avšak o maloletú sa nevie postarať, pretože nikdy nerobil domáce práce a s maloletou sa neučil. Otec neakceptuje oblečenie, ktoré maloletej kupuje. Maloletá musí nosiť zdravotné vložky, ktoré otec maloletej nedáva a preto maloletá bude musieť mať na noc ortézy. Otcovi vybavila pri primárovej stretnutí preto, aby mu bola vysvetlená dôležitosť nosenia zdravotných vložiek aj v značkovej obuvi, ktorú otec maloletej zakupuje. Voči starostlivosti otca o maloletú vzniesla výhrady ohľadom hygienického čistenia maloletej a jeho negatívneho postoja voči jej osobe. S maloletou absolvovala 4 alebo 5 psychologických vyšetrení bez súhlasu otca, ale s jeho vedomím. V rámci poradensko-psychologického procesu bol otec informovaný o psychologickom vyšetrení maloletej, ktorého sa odmietol zúčastniť.

PZ matky uviedla, že právoplatné rozhodnutia súdov sú záväzné a k ich zmene môže dôjsť len z výnimočných dôvodov. Rodič, ktorý sa domáha zmeny výchovného prostredia musí skutkovo a právne odôvodniť zmenu výchovného prostredia, pretože len v takomto prípade môže dôjsť k zmene výchovného prostredia. Od posledného rozhodnutia súdu, ktoré bolo v r. 2011 nedošlo k žiadnej zmene pomerov odôvodňujúcu zmenu súdneho rozhodnutia tak, aby bolo aj v záujme maloletého dieťaťa.

Kolízny opatrovník po absolvovaní poradensko-psychologického procesu návrh otca na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti doporučil súdu zamietnuť z dôvodu jeho nedôvodnosti, pretože nie sú splnené zákonné podmienky pre zmenu výchovného prostredia a zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti nie je ani v jej záujme.

Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 13C/79/2008-76 zo dňa 21. 01. 2009, právoplatný dňa 09. 02. 2009 bolo manželstvo rodičov maloletej rozvedené. Na čas po rozvoje bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky, otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 133 Eur a zároveň bol upravený styk otca s maloletou. V rámci tohto konania bolo nariadené znalecké dokazovanie z ktorého vyplynulo, že maloletá má citový vzťah k obidvom rodičom a voči obidvom prejavuje pozitívne prejavy. Na čas po rozvoje bolo znalcom doporučené maloletú zveriť do osobnej starostlivosti matky a upraviť stretávanie otca s maloletou za predpokladu, že otec nebude prežívať negatívne a odmietavé emócie voči matke, ktoré dieťa inštinktívne cíti. Zároveň znalec v posudkovej časti konštatoval kritické a negatívne postoje otca voči matke, ktorý ju neakceptuje a je výrazne orientovaný iba na maloletú. V prípade, že otec by nedokázal prehodnotiť svoje citové postoje k matke a to aj vzhľadom k svojim predimenzovaným predstavám o poriadku a čistote, v zabezpečovaní starostlivosti o maloletú, možno predpokladať celkové oslabenie psychického prežívania maloletej a to už aj k rizikovým faktorom v jej rannom vývoji. Zároveň

znalec apeloval na rodičov aby si uvedomili, že ako partneri sa môžu rozvieť, ale ako rodičia sú spojení nerozlučiteľným putom prostredníctvom maloletej a sú neoddeliteľnou súčasťou života, bytia maloletej, jej identity. Preto akékoľvek spochybňovanie matky alebo otca narúša identitu maloletej, neskôr jej sebadôveru a sebaistotu. Všetky negatívne emócie, ktoré prežívajú rodičia navzájom, sú pre maloletú nebezpečné a deštruktívne a je u nej riziko rôznych psychických a zdravotných ťažkostí.

Z opatrovaneckého spisu vyplýva, že na OS Žiar nad Hronom pod spis. zn. 10P/350/2011 na návrh otca prebiehalo konanie o nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa otec domáhal zakázať matke resp. osobám, ktoré matka poverí starostlivosťou o maloletú iniciovať alebo realizovať návštevu psychiatrickej alebo psychologickkej ambulancie za účelom psychiatrického alebo psychologického vyšetrenia alebo ošetrovania maloletej bez jeho vedomia. Zároveň žiadal, aby súd zakázal matke resp. osobám, ktoré matka poverí starostlivosťou o maloletú iniciovanie alebo realizovanie akejkoľvek komunikácie maloletej psychiatrom alebo psychológom bez jeho vedomie. Navrhoval, aby akékoľvek psychiatrické alebo psychologické vyšetrenie resp. konzultácie či komunikácia s psychiatrom a psychológom za účasti maloletej sa realizovali iba v jeho sprievode alebo s notárskym overeným jeho písomným súhlasom s tým, že ak by matka takéto rozhodnutie porušila, súd by jej uložil pokutu vo výške 1000 Eur. OS Žiar nad Hronom uznesením č. k. 10P/350/2011-4 zo dňa 02. 11. 2011 v spojení s uznesením Krajského súdu Banská Bystrica č. k. 15CoP/71/2011-54 zo dňa 8. decembra 2011 návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Na OS Žiar nad Hronom pod spis. zn. 10P/363/2009 na návrh otca prebiehalo konanie o zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti. OS Žiar nad Hronom rozsudkom č. k. 10P/363/2009-92 zo dňa 30. 03. 2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica č. k. 13CoP/37/2011-123 zo dňa 14. 06. 2011 návrh otca na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti zamietol, zároveň rozšíril styk otca s maloletou s tým, že matku zaviazal písomne informovať otca o dennom režime maloletej, stravovacích návykoch, zdravotnom stave, hygienických návykoch a podstatných skutočnostiach týkajúcich sa maloletej pri odovzdávaní maloletej na styk s otcom a rodičom uložil povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na ÚPSVaR Banská Štiavnica, referát poradensko-psychologických služieb v Žiari nad Hronom. Aj v rámci toto konania súd nariadil znalecké dokazovanie z ktorého vyplýva, že otec má nadmerné očakávanie na matku a svoje pohľady a postoje by chcel od nej vynútiť. Svoje predstavy o výchove maloletej považuje za výlučne správne. Zároveň znalec konštatoval, že rodičia majú odlišné predstavy o výchove maloletej, ktoré sa odrážajú aj v takých maličkostiach, ako je zabezpečenie hygieny maloletej. Rodičia maloletej sa rozchodom nielen emocionálne od seba vzdialili, ale ich pôvodná vzájomná príťažlivosť prerástla do odporu až nevráživosti. Otec hľadá dôkazy, že matka sa nedokáže o maloletú primerane postarať, matka zase zbiera dôkazy o odcudzenosti maloletej od otca. Týmito krokmi rodičia maloletú zaťahujú do svojho konfliktu, čo sa negatívne odráža na správaní maloletej. Maloletá napriek tomu je emočne naviazaná na obidvoch rodičov, ale chýba jej pocit istoty, bezpečia. Aj v rámci tohto konania znalec upozornil rodičov, že pokiaľ si neupravia svoj vzťah, bude to mať negatívny dopad na emocionálny vývin maloletej. K realizovaniu striedavej výchovy uviedol, že by bola možná, pokiaľ by sa rodičia dokázali kultúrne dohodnúť.

Na OS Banská Bystrica pod spis. zn. 32P/100/2013 na návrh matky prebiehalo konanie o zmenu úpravy styku otca s maloletou. OS Banská Bystrica uznesením č.k. 32P/100/2013-119 zo dňa 18. 06. 2013 pre späťvzatie návrhu matky konanie vo veci zastavil. V rámci tohto konania sa otec domáhal nariadenia predbežného opatrenia, ktorým by súd uložil matke povinnosť zdržiavať sa akýchkoľvek právnych a faktických úkonov smerujúcich k zmene bydliska, zmene ZŠ maloletej až do právoplatného skončenia vo veci samej. OS Banská Bystrica uznesením č. k. 32P/100/2013-86 zo dňa 19. 04. 2013 návrh otca ako nedôvodný zamietol. Na návrh matky na OS Banská Bystrica pod spis. zn. 32P/98/2013 prebiehalo konanie o nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa matka domáhala zákazu styku otca s maloletou. OS Banská Bystrica uznesením č. k. 32P/98/2013-60 zo dňa 28. 03. 2013 návrh matky zamietol. V rámci tohto konania obidvaja rodičia predložili súdu správy o psychologickom vyšetrení maloletej. Matka súdu predložila správu z psychologického vyšetrenia vykonaného PhDr. M. Z. dňa 11. 02. 2010, z ktorej vyplýva že u maloletej bola zistená sekundárna neurotizácia senzit. dieťaťa pri neadekvátnom výchovnom prístupe zo strany otca so smerovaním k úzkosti. Z psychologického vyšetrenia maloletej v ambulancii klinickej psychológie Neratibelife spol. s.r.o. zo dňa 04. 01. 2012 vyplýva, že maloletá otca neodmieta, ale zjavne u nej vyvoláva úzkosť a strach. U maloletej sa začína prejavovať potreba sa chrániť. Pre maloletú je nevyhnutné, aby komunikácia rodičov viedla k spolupráci, je potrebné pokračovať v psychoterapii u maloletej. Zo správy MUDr. L. psychiatra pre deti a dorast zo dňa 29. 06. 2012 vyplynulo, že u maloletej boli zistené emočné poruchy v detstve. U maloletej bola v popredí

úzkostná porucha s absenciou bazálnej istoty, známkou sek. neurotizácie detskej osobnosti v obraze, úzkostnodepresívnej poruchy. Otec maloletej doložil súdu odborné stanovisko vypracované Metodicko-výskumným kabinetom výchovného a psychologického poradenstva a prevencie pri výskumnom ústave detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave datované dňom 30. 09. 2012 z ktorého vyplýva, že dňa 20. 07. 2012 bolo realizované odborné vyšetrenie otca spolu s maloletou, pričom v závere bolo uvedené, že otec popri matke je rovnako dôležitou referenčnou osobou vo vnútornom prežívaní maloletej, poskytujúc jej všetky výchovné a psychologické podnety pre jej zdravý sociálny a psychický význam. Intrafamiliárna väzba v triáde dcéra - matka - otec sa však tak ako sa vytvorila pod vplyvom matkiných výchovných praktík neposkytuje žiaľ reálnu šancu, aby sa otec plnohodnotným spôsobom mohol podieľať na výchove maloletej.

V prebiehajúcom konaní otec predložil súdu správu o kontrolnom psychologickom vyšetrení a priebežnej psychologicko-rodickej starostlivosti maloletej vypracované Metodicko-výskumným kabinetom výchovného a psychologického poradenstva a prevencie pri výskumnom ústave detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave datovanej dňom 15. 04. 2013, ktorá potvrdzuje predchádzajúcu správu predloženú otcom v konaní vedenom na OS Banská Bystrica pod spis. zn. 32P/98/2013.

Z matkou predloženej správy z psychologického vyšetrenia maloletej vykonané v dňoch 02. 10. , 14. 10., 30. 10. 2013 PhDr. W. M. vyplýva, že maloleť sa bezpečnejšie cíti s matkou a jej rodinou. Odmieťa navštevovať otca, ale nie preto, že to nechce matka, ale preto, že je na ňu vyvíjaný nátlak a zaobchádzanie otca s ňou pociťuje ako nepríjemné, čím sa stupňuje jej úzkosť zo stretnutia s otcom. Prítomnosť cudzích osôb, privolávanie polície neslúžia dieťaťu ale otcovi ako zbraň proti matke, ktorá sa snaží brať do úvahy potreby maloletej. Je predpoklad, že matka sa tiež vyhýba komunikácii s otcom pre jeho neochotu ju vypočuť, pochopiť a ustúpiť jej požiadavke v mene maloletej. Matka je vystavená podozrievaniu a obviňovaniu. Záujem matky pochopiť maloleť a poskytnúť jej optimálnu starostlivosť je v porovnaní s otcom jednoznačnejší. Pokiaľ obidvom rodičom ide o záujem maloletej, bolo by užitočné, aby sa naučili komunikovať o tom, ako postupovať pri zaobchádzaní s maloletou, aby sa vzájomne pri výchove maloletej podporovali. Nátlak a vynucovanie silou maloletej ubližuje a učí ho vynucovať si čo chce, tiež silou, negativizmom, manipuláciou. Neučí ju schopnosti komunikovať, zdôvodňovať a chápať aj potreby toho druhého, s kým komunikuje. Maloleť má obavu o niečo požiadať, aby nebola zahriaknutá. Má obavu niečo odmietnuť a vtedy dochádza k nekontrolovateľným prejavom hnevu a agresivity z jej pocitu bezmocnosti a nepochopenia. Je dôležité, aby rodičia zachovali pokoj a na miesto nátlaku komunikovali s maloletou, aby lepšie chápali čo maloleť potrebuje a zároveň aby maloleť pochopila ich požiadavky. V prípade, že to rodičia nedokážu, nie je vhodná striedavá starostlivosť rodičov o maloleť. Vhodné by bolo pre dieťa, aby bolo vedené jedným z rodičov, ku ktorému má primeranú a zdravú emočnú väzbu. Bolo by ideálne, keby sa aj rodičia na tom dohodli a pokúsili sa zatiaľ pracovať na tom, aby pochopili v sebe podstatu ich problémov. Bolo by vhodné, keby obaja každý zvlášť vyhľadali dlhodobjšiu odbornú psychoterapeutickú pomoc.

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 24 ods. 2, 4 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto najlepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloleť dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloleť dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 37 ods. 1 Zákona o rodine, nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinnosti rodičov, vyplývajúce z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

Podľa § 37 ods. 2, písm. d/ Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení; d/ uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo odbornému poradenstvu v špecializovaných zariadeniach.

Podľa § 37 ods. 5, 6 Zákona o rodine, súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a príslušným zariadením, ak je v ňom maloleté dieťa umiestnené. Súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia po uplynutí obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení. Výchovné opatrenie súd zruší, ak splnilo svoj účel. Súd môže rozhodnúť o uložení iného výchovného opatrenia, ak je to v záujme maloletého dieťaťa.

Z vyššie citovaného zákonného ust. § 26 Zákona o rodine vyplýva hmotnoprávna podmienka pre zmenu rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohody o výkone rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu, ktorou je zmena pomerov. Zmena pomerov musí byť závažnejšieho charakteru a musí byť takej intenzity, že prevažuje nad požiadavkou stálosti výchovného prostredia. Zmena pomerov môže spočívať v rôznych okolnostiach, či už na strane rodičov alebo na strane maloletého dieťaťa. Závažným dôvodom pre zmenu pomerov je výchovné prostredie, ktoré negatívne ovplyvňuje celkový zdravotný stav maloletého dieťaťa, vrátane jeho psychického vývoja. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázať, že maloletá pochádza z manželstva, ktoré bolo v roku 2009 rozvedené. Na čas po rozvode bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky, otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 133 Eur mesačne a zároveň bol upravený styk otca s maloletou. K dohode rodičov došlo po vykonaní znaleckého dokazovania, ktoré preukázalo rizikové správanie otca, ktorý mal kritické a negatívne postoje voči matke, neakceptoval ju, bol výrazne orientovaný len na maloletú. Už v rámci rozvodového konania znalec upozorňoval rodičov, že akékoľvek spochybňovanie matky alebo otca druhým rodičom narúša identitu maloletej, čo neskôr môže ohroziť jej sebadôveru, sebaistotu. Ani po rozvode manželstva sa vzťahy medzi rodičmi maloletej neupravili, o čom svedčí konanie vedené na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 10P/363/2009, v rámci ktorého sa otec domáhal zverenia maloletej do striedavej osobnej starostlivosti. Návrh otca bol v rámci tohto konania zamietnutý, ale zároveň bol rozšírený styk otca. Rodičom maloletej bola uložená povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Úrade práce, soc. vecí a rodiny Banská Štiavnica, Referát poradensko-psychologických služieb v Žiari nad Hronom. Aj v rámci tohto konania bolo vo veci nariadené znalecké dokazovanie, ktoré opakovane potvrdilo narušený vzťah medzi rodičmi a ich odlišné predstavy o výchove maloletej, ktoré sa odrážali aj v maličkostiach, akými je zabezpečovanie hygieny maloletej. Znalec konštatoval, že otec hľadal dôkazy o tom, že matka sa nedokáže o maloletú primerane postarať a matka zase zbierala dôkazy o odcudzenosti maloletej od otca. K možnosti zverenia maloletej do striedavej starostlivosti oboch rodičov znalec poukázal na potrebu rodičov kultúrne sa dohodnúť na rovnakých normách, aby maloletá pri pobyte u matky a otca nebola konfrontovaná s inými očakávaniami. Rodičia maloletej boli opakovane upozornení na potrebu upravenia si svojho vzájomného vzťahu pre zdravý emocionálny vývin maloletej. Napriek opakovaným upozorneniam zo strany znalcov, rodičia maloletú naďalej zaťahovali do svojho neupraveného a konfliktného vzťahu, o čom svedčia viaceré konania vedené na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 32P/98/2013, 32P/100/2013, konanie vedené na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 10P/350/2011, v ktorých otec spochybňoval starostlivosť matky a jej výchovu o maloletú a matka negatívny vplyv styku otca s maloletou. Za účelom preukázania svojich tvrdení rodičia maloletej každý samostatne neváhali s maloletou absolvovať viaceré psychologické vyšetrenia, ktoré potvrdzujú tvrdenia toho rodiča, ktorý požiadal o psychologické vyšetrenie maloletej. V rámci tohto konania súd písomnými vyjadreniami, výpoveďami rodičov, správou z poradensko-psychologického procesu mal jednoznačne a nepochybne preukázané napätie v ich vzťahu a silné vzájomné negatívne postoje. Rodičia vo svojich vyjadreniach navzájom spochybňovali schopnosť druhého rodiča zabezpečovať riadnu starostlivosť o maloletú. Zo samotného vyjadrenia rodičov vyplynulo, že pri plnení rodičovských práv a povinností k maloletej nie sú pre maloletú vzorom, nie sú schopní akejkoľvek komunikácie a to ani

na úrovni základných pravidiel slušnosti ako je pozdravenie sa. Matka podľa vyjadrenia otca mu bráni v kontakte s maloletou, v dôsledku čoho podal na matku viaceré trestné oznámenia a návrh na výkon rozhodnutia. Takto vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že zo strany oboch rodičov doposiaľ nedochádza k plneniu svojich rodičovských práv a povinností k maloletej v zmysle už právoplatného, vykonateľného rozhodnutia a preto súd nemal preukázanú podmienku zmeny výchovného prostredia v zmysle návrhu otca. Súd v tejto súvislosti apeluje na rodičov, aby rešpektovali právoplatné, vykonateľné rozhodnutie preto, aby maloletej zabezpečili stabilné výchovné prostredie a zaviedli pravidelný režim v stretávaní sa otca s maloletou, ktorý dlhodobo absentuje. Až v prípade, že dôjde k riadnemu plneniu už právoplatného, vykonateľného rozhodnutia, súd môže konštatovať, že došlo k zmene pomerov odôvodňujúcu zmenu výchovného prostredia. Pokiaľ otec svoj návrh na zmenu výchovného prostredia maloletej zverením do striedavej osobnej starostlivosti odôvodňoval zmenou trvalého bydliska maloletej, presťahovaním sa maloletej a zmenou základnej školy maloletej bez jeho súhlasu súd poznamenáva, že to nie sú dôvody v zmysle § 26 Zákona o rodine pre zmenu výchovného prostredia, aj keď súd musí konštatovať, že matka takýmto konaním hrubo a závažne zasiahla do rodičovských práv otca. Zákon o rodine v ust. § 25 ods. 4 Zákona o rodine umožňuje zmeniť výchovné prostredie v prípade, že rodič, ktorý má dieťa zverené do osobnej starostlivosti, opakovane, bezdôvodne a zámerne znemožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený súdnym rozhodnutím. V danom prípade súd však mechanicky neaplikoval toto ustanovenie z dôvodu, že dospel k záveru, že zmenou výchovného prostredia by maloletá bola neprimerane silne zaťažovaná do konfliktného, neusporiadaného vzťahu medzi rodičmi a nemala by tak zabezpečené stabilné výchovné prostredie.

Z vyššie citovaného zákonného ust. § 24 ods. 2 Zákona o rodine, v spojení s ust. § 24 ods. 4 Zákona o rodine vyplývajú hmotnoprávne podmienky pre zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti, ktorými sú 1/ spôsobilosť rodičov vychovávať mal. dieťa, 2/ záujem oboch rodičov zabezpečovať osobnú starostlivosť o mal. dieťa, 3/ zaistenie lepších potrieb maloletého dieťaťa zverením do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, 4/ záujem dieťaťa s prihliadnutím najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia, schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o maloleté dieťa s druhým rodičom. V danej veci mal súd preukázaný záujem oboch rodičov podieľať sa na výchove, starostlivosti o maloletú, ich spôsobilosť vychovávať maloletú, avšak samostatne. Súd však nemal preukázané splnenie ďalších hmotnoprávných podmienok pre zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, t. j. záujem dieťaťa s prihliadnutím na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodičov dohodnúť sa na výchove maloletej a starostlivosti o maloletú s preukázaním, že práve striedavou osobnou starostlivosťou oboch rodičov o maloletú budú lepšie zaistené jej potreby, pretože manželstvo rodičov maloletej bolo rozvedené v roku 2009 a napriek tomu, že od tohto obdobia ubehla doba niekoľkých rokov, vzťah rodičov maloletej pri plnení svojich rodičovských práv a povinností je dlhodobo neusporiadaný. Ich dlhodobá komunikácia nenasvedčuje o ich schopnosti riadne vykonávať svoje rodičovské povinnosti, čo vyplynulo už z predchádzajúcich konaní prebiehajúcich na tunajšom súde alebo Okresnom súde Žiar nad Hronom a čo bolo dôvodom pre nariadenie výchovného opatrenia rodičom podrobiť sa poradensko-psychologickému procesu rozhodnutím Okresného súdu v Žiari nad Hronom, ktorý nespĺnil svoj účel z dôvodu nerešpektovania súdneho rozhodnutia otcom, ktorý sa nariadeného poradensko-psychologického procesu nezúčastňoval. V rámci tohto konania súd rodičom uložil povinnosť absolvovať poradensko-psychologický proces na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, soc. vecí a rodiny v Banskej Bystrici, ktorého sa síce rodičia riadne zúčastnili, ale nevedol k žiadnej dohode rodičov ohľadom usporiadania starostlivosti o maloletú, v čom im bránilo silné, vzájomné, negatívne postoje vyladenie a napätie. Samotní rodičia konštatovali, že napriek poradensko-psychologickému procesu sa ich vzťah a komunikácia pri výkone rodičovských práv a povinností nezmenila. Rodičia maloletej nie sú schopní pri výkone rodičovských práv a povinností sa navzájom rešpektovať, dôverovať si, o čom svedčia ich samotné výpovede a podania, v ktorých navzájom spochybňujú schopnosť zabezpečovať riadnu starostlivosť o maloletú druhým rodičom. Súd tiež z výpovede účastníkov konania, ich podaní, samotného návrhu otca, ktorý chcel realizovať prevzatie a odovzdanie maloletej prostredníctvom školského zariadenia mal za preukázané, že nie sú schopní maloletej zabezpečiť jednotnú výchovu, jednotný režim, ktorý maloletá vzhľadom na svoj vek potrebuje. Súd preto nemal preukázané, že práve striedavou osobnou starostlivosťou vzhľadom na intenzitu narušeného vzťahu a komunikácie rodičov by boli lepšie zaistené potreby maloletej a zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov by bolo v súčasnosti v záujme maloletej, pretože rodičia maloletej vzhľadom na svoj vzťah nie sú schopní maloletej spoločne zabezpečiť stabilitu

výchovného prostredia. Rodičia maloletej si musia byť vedomí, že súd pri svojom rozhodovaní v prvom rade berie do úvahy záujem maloletej a nie ich vlastné potreby odrážajúce ich subjektívne pocity. Rodičia maloletej sú povinní preto, aby súd mohol konštatovať, že riadne vykonávajú svoje rodičovské povinnosti, vytvoriť nekonfliktné prostredie. Rodičia maloletej svojim konaním, správaním dlhodobo nepreukazujú súdu svoju rodičovskú schopnosť riadne si plniť svoje rodičovské práva a povinnosti tak, ako predpokladá ust. § 28 ods. 1, písm. a/ Zákona o rodine. Súd vzhľadom k tomu, že nemal splnené podmienky v zmysle § 26 v spojení s ust. § 24 ods. 2, 4 Zákona o rodine, návrh otca na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti ako nedôvodný zamietol. Zároveň súd poznamenáva, že pri svojom rozhodovaní prihliadol na skutočnosť, že striedavá osobná starostlivosť predpokladá zvýšenú mieru a schopnosť rodičov riadne komunikovať preto, aby maloletej zabezpečili stabilné výchovné prostredie, jednotný režim, ktorú súd zo strany oboch rodičov nemal preukázanú, ale tiež vzťah medzi rodičmi maloletej, ktorý by bol založený na vyššej miere vzájomnej dôvery, rešpektovaní sa. V tejto súvislosti súd nepopiera právo otca a zároveň jeho povinnosť podieľať sa na výchove maloletej ako aj samotné právo maloletej na rodičovskú výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov, ale starostlivosť zo strany oboch rodičov musí byť v záujme maloletej, nesmie ohroziť jej zdravie, psychiku a byť pre samotnú maloletú traumatizujúce, čo v danom prípade prevážilo nad právom otca podieľať sa na výchove, starostlivosti o maloletú vo forme striedavej osobnej starostlivosti. Súd opakovane apeluje na rodičov, aby maloletú nezaťažovali do svojho konfliktného vzťahu a za účelom preukázania svojej pravdy s maloletou absolvovali množstvo psychologických vyšetrení, ale maloletej zabezpečili šťastné, bezstarostné detstvo so zabezpečením pocitu istoty, bezpečia, láskyplného prostredia preto, aby sa maloletá stala sebaistou, sebavedomou. Záverom súd poznamenáva, že pri svojom rozhodovaní neprihliadol na rodičmi predkladané správy z psychologického vyšetrenia maloletej, pretože ich považoval za jednostranné a vychádzajúce len z vyjadrení toho ktorého rodiča. Súd návrhu právneho zástupcu otca, ktorý žiadal doplniť dokazovanie vypracovaním znaleckého posudku nevyhoveli, pretože v prejednávanej veci mal dostatočne zistený skutkový stav a nariadenie znaleckého dokazovania v danej veci nepovažoval za efektívne, hospodárne a ani v záujme maloletej, ktorá by opakovane bola psychicky zaťažovaná v dôsledku neusporiadaného vzťahu svojich rodičov.

Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 10P/363/2009-92 zo dňa 30. 03. 2011 bola rodičom maloletej uložená povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na príslušnom referáte poradensko-psychologických služieb. Poradensko-psychologický proces z dôvodu neúčasti otca na ňom nespĺnil svoj účel. Súd preto rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 10P/363/2009-92 zo dňa 30. 03. 2011 v tejto časti zmenil tak, že rodičom maloletej uložil povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu, ale už na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, soc. vecí a rodiny v Banskej Bystrici. Súd nariadené výchovné opatrenie bude pravidelne v súčinnosti s referátom poradensko-psychologických služieb hodnotiť a nevyklučuje, že v prípade, že splní svoj účel, aj z úradnej moci si začne konanie o jeho zrušení.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1, písm. a) OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní musí byť uvedené, ktorému súdu je určené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, kto ho robí - odvolateľ, ktorej veci sa týka, v akom rozsahu odvolateľ napáda rozhodnutie, v čom je rozhodnutie alebo postup okresného súdu nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť), uviesť dátum a podpis.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/95 Z.z. - Exekučný poriadok; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí návrh na súdny výkon rozhodnutia.